

THE LUTHERAN



UNIVERSITY HERALD

No. 6.

Cacoma, Wash. Mar. 25, 1894.

Vol. 4

Der er en Gud.

(Af Hermann Fick.)

VIII.

Udsagn af Hedninger om Samvittigheden.

Saa forderuet og nedsunken end de gamle Hedningers Tilstand var, saa have de dog iflænget Samvittigheden, som vor Tids Materialister gjøre, men beredvilligt anerkjendt dens Fordringer og søgt at følge dem. Til Bevis herfor vilde vi anføre et. Samvittigheden byder Mennesket: Du skal tjene og tilbede Gud. Se vi nu paa de gamle Grækeres og Romeres Historie, saa viser deres Gudstjeneste, at de vel erkjendte denne Pligt. Bønnen indtog en saare betydningsfuld Stilling saavel i deres offentlige som private Liv. I de ældste Tider pleiede man fortrinnsvis at anraabe Guderne i Natens Stillehed under aaben Himmel og med blottet Hoved. Bønnens Tid var regelmæssig Morgens og Aften og i Begyndelsen ligesom ved Slutningen af Maaltidet. Forsamlinger, Senatets, alle Rigsforetagender og enhver Kamp, alt blev begyndt „med Bøn“, det er, med Vøn. I Rom pleiede man i Begyndelsen af hvert Aar at opsende Bønner for hele Aarets Lykke. Alle Valgforamlinger aabnede den præsidierende Magistrat med en høitidelig Bøn, ligeledes alle Folke mønstninger paa Marsmarken. Ligeledes tiltraadte Magistraterne, navnlig Konsulerne, som Statens Hoveder sit Embede med en høitidelig Bøn i Jupiters Tempel. Den store athenienske Statsmand, Perikles, optraadte aldrig for at tale offentligt uden i Forveien at bede til Guderne. Ligesaa begynder Demosthenes sin Tale „De corona“ med at anraabe Guderne. Det samme paastaar Særvius ogsaa om Romerne: „Vore Forsædre begyndte ikke nogen Tale uden at anraabe Guderne, som alle Cato's og Gracchus's Taler bevise.“ Den store Romer Cornelius Scipio foreslog, efterat han havde anlagt den mandlige Toga, intet vigtigt Arbejde uden i Forveien at have tilbragt en Tidlang i den Capitolske Jupiters Tempel. Selv Julius Cæsar nærmede sig paa Ane Jupiter, da han efter flersoldig Triumf

bragte ham sin Takkebøn. Biskop have Hedningerne ikke erkjendt den sande Gud og den rette Maade at tilbede ham paa. Men saa meget fremgaar dog af det anførte: Hedningerne vidste, at det er Menneskets helligste Pligt at tilbede Gud, og de have ikke trodsigt neglet denne Samvittighedens Fordring.

Ogsaa ellers findes i Hedningernes Skrifter mange træffende Ytringer om Samvittigheden, dens Udspring, dens Indhold og Virksomhed, af hvilke vi vilde anføre nogle. Som man af disse Ytringer ser, erkjendte de:

1. At Samvittigheden er ethver Menneskes medfødt.

Cicero siger: „Den sande Lov, den rigtige med Naturen fremmede Dom (Samvittigheden) er indpplantet alle, er bestandig, evig, tilskynder til Pligten, afstrækker forbydende fra Uretten. Den taaler inger Modsigelse, den tør ikke forandres, endnu mindre ganske affkastes. Hverken Senatet eller Folket kan løse os fra den; heller ikke behøver den nogen aaben Fortolker og Udlægger. Den er ikke af en Bestaendighed i Athen og en anden i Rom, nu saa, siden anderledes, men en og den samme evige, udsædelige Lov binder alle Folk til alle Tider. Og alle Menneskers sælles Mester og Herster, hin Gud, er den nye Lovs Opfinder, Dommer, Bedømmer, Giver. Den, som ikke hører den, vil fly sig selv, kjænde sin menneskelige Natur, og just derved lide den haardeste Straf, om han ogsaa undgaar andre.“

I den ældgamle, indiske Manu's Lovbog heber det: „Sjælen er sit eget Vidne, den er sin egen Tilflugt, forderb ikke din Samvittighed, det høieste indre Vidne i Mennesket! Syndere tale i sit Hjerte: Ingen ser os. Men klart se Guderne og Aanden i deres Bryst.“

2. At Samvittighedens Indhold, Loven, er af guddommeligt Udspring.

Heraklit siger: „Alle menneskelige Love stamme fra

en guddommelig."

Cicero: "Det var altid alle i Sandhed vise Mænds Mening, at din sædelige Lov ikke er noget af Mennesker udtaukt, men en evig, efter hvilken den hele Verden maa rette sig. Den har derfor sin sidste Grund i Gud, som byder og forbyder. Og denne Lov er saa gammel som Guds Land selv. Derfor er Loven, paa hvilken al Forpligtelse hviler, i Sandhed og fremfor alt den øverste Guddoms Land."

Demosthenes: Loven er en Opfindelse og Gave af Guderne.

Til den tyranniske Kreon siger Antigone i Sophokles's Tragedie:

"Og et saa mægtigt agter jeg, hvad du beføl
At bort fra den uskrebn, faste Guddoms Lov
Jeg skal vende mig—saa arm en Dødelig.
Thi ikke blot idag, i gaar, nei, til hver Tid
Den lever; ingen vide sit, hvad Tid den blev.
Fra denne vil jeg ei af bange Sky
For Menn'festerhed drage Guder's Straffedom
Over mig ned."

3. At Mennesket er forpligtet til at tjene Gud.

Xenophon, en Discipel af Sokrates, siger: "Hos alle Mennesker gjælder det som første Lov, at man skal ære Guderne."

Den døende **Cyrus** siger (efter Xenophons Fremstilling) til sine Sønner: "Gjører eller tænker af Værefrygt for Guderne aldrig noget gudløst eller vanhelligt."

Seneca: "Vi maa leve saaledes, som om vi levede for Guds Ansigt, og tænke saaledes, som om nogen kunde se os i Hjertet."

Epictet: "Naar jeg var en Rattergal, saa vilde jeg svingende udsøre en Rattergals Gjerning; var jeg en Svane, en Svanes. Men da jeg er et fornuftigt Væsen, saa er det min Gjerning at love Gud; det er mit Kalb, jeg vil oplyde det."

Plato: "Hovedsagen er, at vi, tænkende ret om Guderne, leve gudsfrygtigt."

Cicero: "Hvem skalde ikke frygte Gud, som forudsier alt, betænker og iagttager alt, tager Hensyn til alt, er evrig og virksom?"

Den samme: "Det er den bedste, reneeste, helligste og frommeste Gudstjeneste, at vi altid skulle forherlige Guderne med ren, uskyldig og ufordærvet Sjæl og Stemme."

I det indiske Værk **Mahabharata** heder det: Fornedre ikke din Sjæl, idet du foragter Formaningen af den Dommer, som bor i dit Hjerte! Du har troet at være uafhængig og synes at forglemme den gamle, himmelske Land, som er i dig, og som aabenbarer Synderens Veie. I hans Nærværelse har du gjort ondt. Naar du begynder en Forbrydelse, tror du ikke at blive seet af nogen, men Gubdommen og det indre Menneske opdager din Gjerning."

4. At Samvittigheden straffer Lovens Overtrædere.

Cicero: "Stor er Samvittighedens Magt til begge

Sider: at de intet frygte, som intet have forbrudt, og de, som have syndet, altid tro at se Straffen for sin Dine."

Den samme: Indbilder Eder ikke, at den er af Furiernes brændende Fakkell den forsølges og ængstes, som frækt begaar en Forbrydelse,—ligesom Jofte se i Stuespillet! Ham p'lager meget mere hans egen onde Gjerning, Strækken for ham selv. Hans Forbrydelse forsølger ham og driver ham til Vanvid. Hans onde Tanker, hans onde Samvittighed forsærder ham; det er de Furi'er, som følge den Gudslose i Hælene og bo i hans Indre."

Juvenal: "Det er den onde Gjernings første Straf, at ingen Skyldig frikjendes af sin kommende Samvittighed, at han Dag og Nat bærer et Vidne mod sig selv i sin egen Varm."

Seneca siger: "Ogsaa de dybest sunkne Gemytter have en Følelse af, hvad der er godt, og vel vide de, hvad der er skjændigt, men ikke agte de derpaa. Alle skjule sine Synder, men om ogsaa dette lykkes og de nyde Fruktene af dem, saa bære de dog Synderne selv skjult i sig. Forbrydere kunne vel være trygge, men rolige kunne de ikke være. Vader os være enig om dette, at de onde Gjerninger straffes af Samvittigheden og paafører den de fleste Kvaler, fordi den Sorg altid trykker og p'lager den, at den ikke kan stole paa sin Sikkerhed."

Plautus: "Har jeg gjort Uret, saa maa jeg ængstes; maatte dog det, som jeg har gjort, kunne gøres ugjort! Der gives ingen større Pine end en ond Samvittighed."

5. At Gud vil straffe Lovens Overtrædere.

Sokrates: "De, som overtræde da af Guderne givne Love, maa lide en Straf, som det paa ingen Raade er muligt for et Menneske at undfly."

Valerius Maximus: "Med langsomme Skridt strider den guddommelige Brede til Straffen og opveier Gjengjældens Langsomhed ved sin Stærphed."

Sophokles:

Og saa I ære Guderne og agte dem
Med usorandret Trostab høit og tænke paa,
At de saavel paa fromme Menn'ler stue ned
Som paa Ugudelige, men ved Flugt dog ei
Sig redde kan en Udaadsmand fra deres Straf.

IX.

Overensstemmelsen blandt alle Folk i Troen paa Guds Tilværelse.

Hermann. Naar den Erkendelse, at der er en Gud, er medfødt ethvert Menneske, saa følger heraf med Nødvendighed, at alle Folk maa stemme overens heri. Er det ikke virkelig Tilfældet?

Rudolf. Jo, Alle Folk, som hidtil have levet paa Jorden, have uden Undtagelse antaget, at der er en Gud til. Endnu i vor Tid bevi'e Tempelruinerne i Ægypten, Babylon Niive, Grækenland, Rom og andre Lande, at de Folk, som for Karlusinder siden boede der, tilbade et høieste Væsen. Dette bevise ogsaa de striftlige Mindesmærker om Oldtiden

som ere bevarede til vor Tid. Deri findes Beretninger om de Gamles Religion, Lovsange til Guddommen og Underfølgelser om dens Bæsen. Ja, der findes næsten ingen Bog fra Fortiden, som ikke giver os en eller anden Efterretning, om deres religiøse Forestillinger. I disse Efterretninger er en Ting saare mærk ædlig. Allerede de Hedninger, som levede før Kristi Fødsel, havde nemlig lagt Mærke til, at alle Folk troede Tilværelsen af en Gud. Dette udløste de med den stærke Bestemtthed. Af deres Udsagn vil jeg blot anføre følgende:

Cicero siger: „Intet Folk er saa raat og vildt, at det ikke har Troen paa en Gud, selv om det ikke kjender hans Bæsen.“

„Epikur har erkjendt Gudernes Tilværelse deraf, at Naturen selv har indpræget alle Sjæle Erkjendelsen af dem. Thi hvor gives et Folk eller en Menneſteslægt, som ikke, uden al Undervisning, havde et vist forudsat Gudsbegreb?“

— „Dette synes mig at være den stærkeste Grund til, at vi tro Gudernes Tilværelse, fordi nemlig intet Folk er saa vildt og intet Menneſte saa raat, at dets Sind ikke er fyldt med et Gudsbegreb. Mange tænke bagvendt derom, thi det pleier jo fremkomme ved en fordærvet Bane: alle tro dog, at der gives en guddommelig Magt og et guddommeligt Bæsen.“

Artemidorus: „Intet Folk er uden Gud, uden en højeste Regent; men nogle tilbede Gudene paa denne Maade, andre paa en anden Maade.“

Seneca: „Vi pleie lægge megen Bægt paa de Meninger, som alle Menneſte paa Forhaand have opgjort sig. Det gjælder for os som Bevis for, at noget er sandt, naar det troes af alle Menneſter; saaledes slutte vi blandt andet Gudernes Tilværelse deraf, at en Mening om Gudene er indplantet alle, og at der aldrig har været noget Folk, som har forkastet Loven og Sædeligheden i den Udstrækning, at det ikke troede nogen Gud.“

Plinius: „Naar du gennemvander Jorden, saa kan du finde Byer uden Mure, uden Videnslæber, Konger, Paladser, Skatte og Mynter—Stater, som heller ikke have Skoler eller Skuespilhuse. Men en Stad uden et Tempel og uden en Gud, som hverken har Bønner eller Eder, Udsagn af Gudene, hverken Lff r til at opnaa det Gode eller Guds tjeneste for at afvende det Onde,—en saadan Stad har Ingen nogenſinde seet, heller ikke vil han nogenſinde saa se den.“

I disse Udsagn er det vistnok forkjert og falskt, at Hedningerne tale om mange Guder, hvad der kommer deraf, at de ikke kjendte den sande Gud. Dog, denne Kjendtgjerning staar uimodsigelig fast: Der gives i den hele Oldtid ikke et eneste Folk, som fornegtede Guds Tilværelse. Meget mer have alle Folk fra Verdens Begyndelse af stemt overens deri at der gives en Gud. Træffende er Ciceros Udtryk: „Ethvert, ogsaa det raaste Folk, ved, at det maa have en Gud, selv om det ikke ved, hvem den sande Gud er.“ Havde end de gamle Folkslæg nok saa forskellige og nok saa falske Forestillinger om Guds Bæsen, saa vare de dog alle enige deri, at der gives en Gud.

H. Var denne Tro paa Gud forhaanden allerede i de

ældste Tider?

R. Den er saa gammel som Menneſtehedens. Ogsaa dette lagde allerede Hedningerne megen Bægt paa. De mærkede, hvorledes Vildfarelserne ikke varede længe, men snart atter forgik. Saaledes var f. Eks. Fabelen om en Hund i Underverdenen med tre Hoveder en fort Tid i Mode, men blev saa snart atter opgivet som en taabelig Indbildning. De erkjendte derved, at Vildfarelsen overlever sig selv og og tilsidst fortaerer sig selv. Thi som den Plante, paa hvilken en Orm gnaver, snart maa visne, saa maa ogsaa Vildfarelsen i sin indre Usondighed sluttelig gaa tilgrunde. I det nu Hedningerne sammenlignede Troen paa Gud med disse opstaaende og for-gaaende Sagn, fandt de, at den i Aarhundredernes Løb ikke aftog, men meget mer befæstede sig. Derfor uddrog de følgende Slutning: Fordi Troen paa Guds Tilværelse sierrig holder sig i Aarhundredernes Bæsel, derfor maa den være en uforgjængelig Sandhed.

H. Hvorledes udtalte de sig om dette?

R. Cicero siger: „Naar vi ikke havde dette (at der er en Gud) i Hjertet som noget erkjendt, saa vilde denne Mening ikke holde sig saa uforanderlig, heller ikke i Tidens Løb befæste sig, heller ikke vedblive i Aarhundreder og Tidsalder. Thi vi se, at de øvrige opdigtede og opspundne Meninger ere forsvundne. Hvem troc nu, at der nogenſinde har været en Hippocentaur eller en Chimære.*) Eller hvilken gammel Rone er saa dum, at hun frugter for de Underverdenens Udyr, som tidligere troedes at være til? Thi Dagslyset forstyrre de vrangne Forestillinger, men de rigtige Domme bekræfter det.“*)

H. Denne almindelige og stadige Overensstemmelse blandt alle Folk gjaldt vel allerede hos Hedningerne som fyldestgjørende Bevis for Guds Tilværelse?

R. Med fuld Ret. De tænkte saaledes: Troen paa Gud er ethvert Menneſte medfødt, har derfor sin Grund i den menneſkelige Sjæls Indre. Dette fremlyser klart deraf, at den har været tilstede til alle Tider, paa alle Steder og hos alle Folkslæg. Derfor er den ingen forbigaaende Indbildning, men beror paa en evig, urokkelig Sandhed. Eller som Cicero udtrykker sig: „Det, hvori alle Menneſter af Naturen stemme overens, det maa nødvendigst være sandt.“

H. Efter dette skalde denne Grund for os have en endnu større Beviskraft?

R. Visselig. Siden er omtrent 2000 Aar henrundne. Nye Folkslæg ere siden opstaaede og traadte frem paa Historiens Skueplads. Høje Verdensdele, som Amerika, ere i denne Tid opdagede, og Australiens og Oceanens utallige Øer fundne. Det Indre af Asien og Afrika er grundigen udforsket. Lande, som tidligere vare ganske lukkede for os, som China og Japan, ere først nylig aabnede for os. Saaledes er ligetil utallige Folkslæg blevne os bekendte, om hvilke de Gamle

*) Fabelagtige Skabninger: Hippocentaur: Halvdelen Menneſte, Halvdelen Hest; Chimære: et ildsprudende Udyr, fortit Løve, i Midten Bjed, bagtil Drage. *) Cicero, de nat. Deor. lib. II. 5.

intet vidste.

S. Har man iblandt dem fundet et Folk, som negtede Guds Tilværelse?

A. Nei, ikke et eneste. Biskop ere disse Folks Dannelsesstrin saare forskjellige. Der gives Vilde, der ere saa raa, at de ikke kunne tælle til fem. Man kan naturligvis ikke vente, at de skulde have en høit udviklet Gudsbevidsthed. I Virkeligheden troede man ogsaa, saalænge man kun havde et overskadt Kjendskab til nogle raa Folkslag, som Estimoerne og Hottentotterne, at de vare uden alt Begreb om et høiere Væsen. Men da Europæerne nedsatte sig blandt dem og lærte deres Sprog, fandt de, at ogsaa de troede paa en Gud. Hos mange Folk er den religiøse Bevidsthed visseelig saare fordunklet. Saaledes hos Fetichdyrkerne, som udvælge snart denne, snart hin Gjenstand til sin Gud og vise den guddommelig Værd. Men ogsaa de dybest sunkne Vilde erkjende dog et høieste Væsen, af hvilket de føle sig afhængige. Alle Folk vide, at de maa have en Gud, om de end ikke vide, hvem den sanne Gud er. Saa forskellige og indbyrdes modsigende end deres Forestillinger om Gud ere, saa tro de dog alle uden Undtagelse, at der er en Gud. Deri ere de alle enige, trods Race, Klimat og Dannelselse.

Saaledes staar den historiske Kjendsgjerning urolkelig fast, at alle Folk stemme overens i Troen paa Guds Tilværelse. Deri ere Ostidens Folk enige med Nutidens. Lad Folkene tilhøre den kaukasiske, den mongolske eller æthiopiiske Race—de tro dog alle, at der er en Gud. Denne Overensstemmelse ophæves ikke ved de største Forskjelligheder, som finde Sted iblandt dem i andre Retninger. Forskjellige ere Klimaterne, i hvilke de bo. Nogle bebo de isfulde Polaregne, andre den tempererede Zone, andre de varme tropiske Lande. Forskjelligt er deres ydre Udseende. Deri er der betydelig Forskel mellem den hvide Kaukasier, den sorte Neger, den gule Mongol, den brune Malayer, den røde Indianer og den olivenfarvede Polynesier. Forskjellig er deres Religion, deres Begavelse, deres Sprog, Dannelselse, Forsatning, Sæder og Levevis. Trods alle disse gennemgribende Forskjelle, som findes mellem dem, ere dog alle disse Folk enige i den Tro, at der er en Gud. Kartusinder ere herunderne siden den menneskelige Slægts Stabelse. I dens Historie og hele Natur have siden de betydningsfuldste Ombæltninger fundet Sted. Alt har forandret sig fra den Tid. Dog, under al denne Bøvel er et Hedske blevet sig selv ligt. Det er Folkenes enstemmige Tro paa Guds Tilværelse, den de have bevaret indtil denne Stund. Menige i alle andre Ting, ere de dog enstemmige i den Tro: Der er en Gud.

S. Sandelig, denne Overensstemmelse har noget gribende og overvældende. Overfor denne Sty af Vidner, bestaaende af alle Folk, formaa Gudsfornegeterne intet. Den, som endnu negter Guds Tilværelse, han gjør sig skyldig ikke blot i Gudsbespottelse, ikke blot i Løgn mod sig selv, men ogsaa i en Forbrydelse mod Menneskeheden, da han søger at vanhellige og nedrive den ældste, ærværdigste og høieste Helligdom.

A. At negte Guds Tilværelse er noget unaturligt, noget umenneskeligt, fordi man derved forlaster en Sandhed, som paa det inderligste er sammenvokset med den menneskelige Natur og anerkjendes af alle Folk.

Bygearbeidet

er alter paa begyndt uden at dette kræver noget videre Pengeslæg. Vor Menighed her har nemlig kjøbt af Skolen 5 Acres Land til Gravplads, som den vil betale ved Arbeide paa Bygningen.

Det er vel ikke mange nye Menigheder, som vil eller kan give \$500 for Gravplads. Men her er det gjort, da man kan betale dette Beløb med sit eget Arbeide og derved saa et overmaade vakert Gravsted for sine Døde og tillige berbed ogsaa saa bidrage saameget mere til Skolens, Fuldførelse.

Plastreren har nu begyndt at fuldføre hvad der endnu staar tilbage at plastre i den 1ste Halvdel af Bygningen. Nogle bærer da Mortar til Plastreren, andre slaar Lath paa, medens nogle Snekere laver Dørkarne lægger Gulv o. s. v.

Paa denne Maade saar vi de Penger, der sendes os til at naa et Stykke længere. Vi takker for alle mindre Bidrag, som sendes os. Vi skal heretter som før anvende al Flid paa at saa Pengene til at naa saa langt som bare muligt.

Gravplads, som Tyskerne kalder „Gudsager,“ er et Sted, som enhver kristelig Menighed søger at sikre sig, saasnart den kan.

Parkland Menighed har kjøbt af Luth. University 5 Acres omtrent $\frac{1}{2}$ Mil fra Skolen. Man arbeider nu paa at saa et saa hensigtsmæssigt og vakert Anlæg at Pladsen kan blive som en deilig Park, som Folk kan have lyst til at besøge og lade Gravene minde sig om, hvorledes alt Kjød er Hø og dets største Kraft og Herlighed som Græssets Blomster, der falder af og henjuldret til Jord igjen. Maatte da dette Sted blive en sand Gudsager.

Billeder af W. L. University

er det gaet lidt senere med, end det fra først af var lovet os. Nu er da Billederne snart færdige fra Artistens Haand. Vi skal saa det lille Hefte trykket og assendt saasnart de kan. Heflet skal give 16 Billeder og koster 50 Cts per Hefte postafreit tilsendt. Da dette Arbeide er forbundet med et betydeligt Udlæg i Kontanter bedes om, at ret mange endnu vil bestille den lille Bog.

De som ønsker blot at have et B. Aede af Skolen, kan saa et saadant ved at sende os 6 Cts i 1ct Stamps.

En god Recept.

Keiser Josef i Wien var, som enhver ved, en klog og velgjørende Fyrste, men ikke enhver ved, hvorledes han engang var Læge og kurede en fattig Kone. En fattig syg Kone sagde til sin Dreng: „Barn, hent mig en Doktor; jeg kan ikke længer holde det ud for Smerte.“ Den lille Dreng løb først til en Læge og derpaa til en anden, men ingen vilde gaa med; thi i Wien koster et Besøg hos en Patient en Gyl-den, og den stakkels Dreng havde intet andet at byde end Taarer, som vel i Himmelen regnes for god Mynt, men ikke af alle Folk her paa Jorden. Da han nu var paa Veien til

den tredje Doktor, kom Keiseren kjærende langsomt forbi i en aaben Bogn. Drengen tog ham vel for en rig Herre, skjønt han ikke vidste, at det var Keiseren, og tænkte: Jeg vil forsøge det. „Naadige Herre,“ sagde han, „giv mig en Gylden; vær dog saa barmhjertig!“ Keiseren tænkte: Han fattet sig fort og tænker, naar han paa en Gang faar en Gylden, behøver han ikke mange Gange at bede om den i Smaastilinger. „Kan mindre ikke gjøre det?“ spørger Keiseren ham. „Nei,“ svarer Drengen og fortæller ham, hvortil han vil bruge Pengene. Keiseren gav ham Gylden, som han bad om, og lod ham nære beskrive, hvor hans Moder bodde og hvad hun hed, og, imedens Drengen løber efter den tredje Doktor, og den syge Kone ligger hjemme og beder, at Gud dog vil staa hende bi i hendes Nød og ikke forlade hende, kjører Keiseren til hendes Bolig og hylser sig ind i sin Kappe, saa at man ikke kunde kjende ham, naar man ikke saa meget nøie til. Da han nu kom ind i den syge Kones Stue, hvor der saa tomt og fattigt ud, tror hun, at det er Doktoren, og fortæller ham, hvad der feiler hende, og at hun tilmed er saa fattig, at hun ikke kan forskaffe sig nogen Pleie. Keiseren sagde: „Jeg vil skrive en Medicin op for Eder;“ og hun viste ham, hvor Drengens Skrivestue stod. Saa skrev han Recepten og sagde Konen, paa hvilket Apothek hun skulde sende Bud efter det, naar hendes Dreng kom hjem, og lagde den paa Bordet. Næppe var han gaaet bort, før den rette Doktor kom. Konen forundrede sig ikke lidt, da hun hørte, at han ogsaa var Doktor, og undskyldte, at der allerede havde været en anden og foreskrevet hende noget, og hun havde kun ventet paa Drengen, for at han skulde hente det. Men, da Doktoren nu tog Recepten i Haanden, for at se, hvad det var for en Doktor, som havde været der, og hvad Slags Mixtur eller hvilke Piller han havde ordineret, blev ogsaa han lidt forundret og sagde til hende: „Min gode Kone! Er der falden i Hænderne paa en god Læge; thi han har ordineret Eder hundrede Dukater at have i Finantsskassen, og underneden staar: Josef, hvis I kjender ham. Saadant Maveplaster, Hjertesyrkning og Drievand havde jeg ikke kunnet skrive op for Eder.“ Da løstede Konen sit Blik mod Himmelen, og kunde af Taknemmelighed og Nærelse intet sige, men Pengene blev hende rigtigt og uden Ophold udbetalt af Finantsskassen, og Lægen foreskrev hende en Mixtur, og ved de gode Lægemidler og den gode Pleie, som hun nu kunde forskaffe sig, kom hun inden saa Dage igjen paa Benene. Saaledes kurede Doktoren den syge Kone, og Keiseren den fattige.

B. og S.

Menighedsbiblioteker.

Et af de Goder, som Norge har lagt sig til i de senere Aar, er de saakaldte Sognebiblioteker. I hver Menighed eller hvilket der hjemme er omtrent det samme, i hver Kommune findes et ganske vel assorteret og udvalgt Bibliotek, som alle i Bygden har fri Adgang til. I Regelen laaens Bøgerne ud paa 2—4 Uger; man kan ogsaa fornye Laanen af den samme Bog, hvis den er noget stor og tunglæst. Paa flere Steder er denne Bogsamling i Kirken og da i et Værelse oppe i Taarnet bag Galleriet. Efter Gudstjenesten strøm-

mer læselystne til for at severe tilbage gamle og faa nye Bøger udlåne. Bøgerne er valgte med Omhu, og skadelige Bøger laaens som Regel ikke ud.

End om vore Menigheder tog dette under Overveelse. To Ting burde anspore Menigheden til at være paa Ansaffelsen af saadanne Bogsamlinger. For det første ved vi jo, at Ungdommen vil læse noget. De mange Ungdomsforeningers Bogsamlinger er jo Bevis nok for det. Dernæst bør Menigheden omhyggelig udsønde alt skadeligt, giftigt Stof, som vi ser flyder ind i de unges Bogsamlinger. „Ungdom og Galstab“, der ligger meget i det Ordsprog. De unge hopper efter alt nyt, ogsaa hvad angaar Bøger. De læser de glimrende Anmeldelser og ved ikke, at Anmelderen ofte er betalt for sit Markstrigeri. Ja, her er ganske vist en Faldgrube for den unge, læsende Slegt. Hvormangen ung Mand og Kvinde blir ikke sedelig og moralsk ødelagt gjennem Læsning af flette Bøger. Det var i gamle Dage, at Sønnen og Døtre kun læste Bøger og Blade, som Far og Mor gav dem. Godt, om det gif efter hin gode, gamle Stik. Men mange Forældre tænker ikke over dette. De ser, at deres Børn læser noget, men det er ogsaa alt. De betænker ikke, at de er sat til at paa se paa, hvad Slags aandelig Næring deres Børn faar. I de fleste Huse især i Byerne finder man *Dime Novels* eller flette Bøger, og Ungdommen sluger dem, ophidses, sløves og fordærves. Det gjælder at overvåge dette onde med det gode. Man bør give Ungdommen gode, sunde Bøger og negle dem usunde og daarlige.

Kjære, tænk nu paa dette, I gode Sjælesøgere og Opdragere! Lad hver Menighed anstille sig en Bogsamling af de bedste Sager, som den norske og engelske Bogverden kan byde. Skaf Giften ud af Huset og bring godt, nærende Stof isteden.

Og I, gode Præster! Foretag en Undersøgelse blandt de unge i Menigheden, saa vil I kanske finde Bøger i deres Hænder, som fortjener at kastes paa Jorden. Gv. L. K.

Smaastykker.

En god Vekse. Fredrik den Store var, som enhver ved, en rigtig Krigsmand, og hans Underofficer Thomas var var det ikke mindre, hvad maatte ikke enhver ved. Denne fælles Egenkab gjorde, at de to Mænd trods den uhyre Rangsforhjel sølte sig tiltrukne af hinanden, og at Underofficeren kunde glæde sig ved at staa i særegen Gans hos Kongen. Thomas elskede sine Reclutter, saa det havde Skik, og saa det var en Lyst for „gamle Frits“ at se derpaa. Bistabet imellem de to gif saa vidt, at Kongen endog en Dag forhøste sig om sin Underofficers Fødested samt om hvorledes hans Forældre var stillede, og hvilket Kirkesamfund han selv tilhørte.

„Jeg hører til de mahriffe Brødre“, svarede Underofficeren paa det sidste Spørgsmaal, „og besøger deres Forsamling i Wilhelmshøjede.“ „For mig gjetne“, sagde Kongen. „Glem kun ikke dereover din Pligt overfor mine Soldater, saa bliver vi to ved at være gode Venner!“

Fra nu af var det Kongens sedvanlige Hilsen, naar han fik Die paa denne sin Underofficer: „Naa, Thomas, hvordan

gaar det? Besøger du endnu flittig Vilhelmsgade?" Kongen glimte aldrig sit Blik, holdt stadi; Die med ham og forsvante aldrig, naar der havde været Brede, at forhøre sig om ham hos Regimentskommandøren.

"Thomas skal forfremmes til Officer", sagde den gamle Herre engang til hans Oberst, "saasnart en Plads bliver ledig." Den godmodige Oberst meddelte, Thomas Kongens naadige Hensigt med ham, idet han mente, at dette vilde anspore og opmuntre ham til ogsaa fremdeles villig og tro at opfylde sine Pligter for ikke at forspilde Kongens Gunst.

Og Thomas lod det ikke være sagt sig forgjæves; han var og blev Soldat med Liv og Sjæl, og en dygtigere Underofficer end han kunde den preussiske Arme ikke opse. Men med Besøget i Vilhelmsgade var det helt forbi, efterat han havde faaet at vide, hvad der forestod ham. Hvad enten Grunden nu var, at de to Ting „mærlig Brøder" og „vordende preussisk Officer" ikke kunde rime sammen i hans Hjerter, eller at han haabede at vinde sin Konges æregne Gunst derved — nok sagt, han blev borte fra Vilhelmsgade.

"Mit Hjerter er hos mine Brødre", sagde han til Presten, da han meldte sig ud af Samfundet, „men jeg frygter for at falde i Unåde hos min Konge, dersom jeg vedbliver at besøge deres Forsamlinger." Presten rystede paa Hovedet og udtalte sin Frygt for, at det bedrageriske Hjerter spillede Thomas et Puds; men denne gif og kom ikke mere i Forsamlingen.

Efter nogen Tids Fortælling modte Kongen igjen Underofficeren og rettede som sedvanlig sit venlige Spørgsmaal til ham: „Na, Thomas, hvordan gaar det? Og hvorledes b. si iber dine Venner i Vilhelmsgade sig?" „Deres Majestæt tilgav mig, jeg ved det ikke", var Svaret. „Ved det ikke? ved det ikke?" udbrod Kongen. „Er du da røget uklar med dem?" „Nei", svarede Thomas, „men jeg finder det ikke nødvendigt at gaa derhen saa ofte som tidligere." „Saa er du altsaa dog ikke saa stor en Sværmer, som jeg troede", bemærkede Kongen. Og med det samme Stød han Underlæben noget høiere i Veiret end sedvanligt, gjorde et Par korte, betydningfulde Nik med Hovedet og gif pludselig sin Vei.

Kort Tid derefter blev en Officerspost ledig. I denne Anledning gjorde Obersten Forespørgsel hos Kongen, om Thomas nu skulde forfremmes og have Pladsen. „Nei, nei", skrev Kongen tilbage, „han skal ikke have den; thi han besøger ikke mere Vilhelmsgade saa ofte, som tidligere." Forundret opsøgte Obersten Underofficeren, som nu troede at skulle modtage Melding om sin Forfremmelse, men istedet derfor kun fik Meddelelse om Kongens Ønske, som Obersten ikke formaaede at udlyde. Men Thomas formaaede det; han forstod, at den „gamle Frih" havde villet gif ham en Vælske over den Tekst: „Hvo, som ikke forbliver tro mod sin Gud, vil heller ikke blive tro mod sin Konge."

Og Thomas tog imod Vælsen. Med et dybt ydmygt Hjerter begyndte han igjen at søge Forsamlingerne i Vilhelmsgade; det fik saa gaa med Kongens Gunst, som det vilde. Om han senere er bleven Officer eller alle sine Levedage er vedblevet at være Underofficer, er forsaavidt ligegyldigt, naar han bare hist oppe er kommen i Rang med Kaptein (Hovedsmand) Kornelius!

(Nicolaï Meier, efter C. S. R.)

En omvendt Lord. Lord Bennet fra England er en af Landets rigeste Adelsmænd. Han var en Fritænker og Libertinist, som søgte at forøbe sin fyrstelige Rigdom i et ryggeløst Levnet. Han var en Spiller af Profession og Prinds Alberts Omgangsven. Hans Slot var et Samlingssted for Englands lystigste Svirebrødre. For 3 Aar siden faldt en af hans Venner, rammet af et Slagtilfælde, omkuld med Glasset i Haand ved et af hans nalkige Orgier med følgende frygtelige Udbrud: „O, min Gud, jeg er fortabt!" — Dette rystede saaledes Lord Bennet, at han kom til Estertanke, omvendte sig til Gud og begyndte et nyt Liv. Fra den Tid ofrede han sig for andres Frelse; han aabnede sit Palads for opbyggelige Sammentømter, stiftede en Fæderationsforening, som han selv ledede, og benyttede sin vakre Sangstemme til at drage Tilhørere til Bibelstudierne, hvor han fik ivrige Prester til at forkynde Guds Ord i Mand og Sandhed. Nu er han i Vinter paa Prædikaturs her i Landet i Følge med den bekjendte engelske Bøllefelsesprædikant Dr. English, og synger Sange til Herrens Pris. Lorden har deltaget i flere Krigstog i Indien, og været Kommandant paa Skibe, som har været paa Dødsfæstogter i Middelhavet. Lader os talke Gud ogsaa for saadanne Medfæder til Kirkens Opreisning og Opvækkelse i disse Frafaldets og Bantroens Tider.

Forshjelligt.

En Tidsaaandens Kirke skal bygges i Chicago indredet efter Tidens moderne Fordringer. Der skal være, foruden Kirkerum, Toiletterum, Spille-Sal med Billardborde. Forsamlingshallen skal bruges til Kirke, Konceter og Skuespil. Alle mulige Samsunds Prester skal indbydes til at prædike, og Menigheden skal sammensættes af alle Slags Bøllefelses; kun en Fordring stilles til Prester og Menighedslemmer, at de skal tro paa et høiere Væsen. (D. B.)

Buddhisternes Kamp med Kristendommen i Japan er meget ivrig. De har endog ganske i General Booths Stil organiseret „Frelsesarmeer" og „Buddhistforeninger", som har gjort det til sin hellige Opgave: at modarbejde Kristendommen. Ligesaa opsjøber store Kompagnier overalt Tømmeret i Slovene og Lumberen i Byerne, for at forhindre de kristne fra at bygge Kirker; Hotelvertter bliver betalte for ikke give de kristne Logis; ofte drager Uddelelinger af deres *Salvaton army* ud paa Hærtog og nedbræder nuopbyggede Kirker. („E. L. K.")

Parkland. Tiden man Gilbertson fra Spring Grove Minn. har besøgt os her to Gange i Aar.

Han er en kraftig og dristig Gæb, der ved Siden af sine egne mange Arbejder, der hører til hans jordiske Kald, viser megen Interesse for det Kirkelige Arbejde, ogsaa for vor Skole. Den har han hjulpet gjentagne Gange paa mange Maader, ligesom hans Hustru ogsaa gjør det samme.

Denne Gang var han herude for at se til med et vigtigt Arbejde paa nogle Kulminer, som han har sammen med flere andre omtrent 40 Mil herfra. Meddelelserne i disse Miner i år være ham megen Tak skyldig, fordi han selv var tilstede under Arbejdet nu og saa til, at det blev forsvarlig udført. Her raader en Del Kirkefolk over en Masse Kul, som ser ud til at b. f. i. i. en stor Værdi. Lykkes det snart at faa en Del af denne Værdi i Penge, saa vil ogsaa vor Skole høste en pen Fordel deraf. Kullet ligesaa vel som Sølv og Guldet hører Herren til.

H.

Processen inden den Fr. Kirke er bleven udsat Tid for Tid dels af den ene og dels af den anden Side. Eidelig er da Advokaterne færdige; de kjæmpede tappert paa begge Sider, ja saa kra'ligt forsvarede begge Sider sin Sag, at Dommeren syntes at behøve en længere Betænkningstid end sædvanlig for at finde Ret i U'sret; han maatte tage sig en Maanedes Ferie efter at have lyttet til Blæderingen, og naar han har hvilet ud, vil det vistnok endnu tage ham ca. 3 Maaneder, før han vil begynde paa at gennemgaa Dokumenterne. Sagen er, at Dommeren helst ønsker ikke at affige nogen Dom; han ønsker, at Parterne skal forliges og fatter i saa henseende sit Haab til Samsundets kommende Aarsmøde.

(D. P.)

Brekhusbevægelsen holdes endnu vedlige. Konferenspresterne, især J. Tolleson, bliver ikke træet af at tale om, at Brekhus drives af den Helligaand. Istedetfor at blive mere maadeholden og besteden synes de kun at blive frække i sine Paastaaender.—Nylig var Brekhus med sit Følge paa Puget Island, en Vi Columbia Floden, hvor der boer mange norske Familier. Her fandt han paa noget Nyt. Liggende paa sin Sofa opfordrede han alle, som vilde være Kristne, til at komme og tage ham i Haand saa stulde de saa den Helligaand, de maatte da ogsaa med det samme lade sig indskrive i Meningsbogen, og hvis de brød delte, skulde de komme i det dobbelte Helvede. Dette har vi dels efter Tacoma Tidende og dels efter et Privatbrev. I Astoria forsøgte han at helbrede en Kvinde ved i den hellige Treenheds Navn at byde hende at staa op og gaa til Kirke (hun havde ikke kunnet gaa paa lang Tid). Dette virkede ogsaa saaledes paa hende, at hun stod op og gik med til Kirke. Men der blev hun strax saa daarlig, at man maatte kjøre hende hjem. Indbildningen kunde ikke holde hende oppe længere. Dette fortæller en Indsender derafra i Tacoma Tidende.

Prinds Robert, efter Sigende Norges største Seilskib, ført af Kapt. Hansen, har i den senere Tid ligget her i Havnen og lastet med Hvede. I Eftermiddag (Paaske) har Past. Hirstad holdt Guds tjenesite ombord for Mandskabet og en stor Skare af Folk fra Tacoma og Parkland. I morgen skal Prinds Robert begynde sin lange Rejse til Antwerpen.

Rettelse.

I Kvitteringslisten over Bidrag til Pac. Luth. Univ. No. 5 faaar:

Past. J. Nordby \$8 00 skal være \$3 00. Ved Past. N. Bøe, fra Kvindes. i Sioux Falls S. Dak. faar 000, istedetfor \$20 00.

Betalende Subskribenter.

For 1de Aargang. Olling Wolf, Nels E. Bergh, Joh. O. Jøssendahl, T. E. Bonde, Bent Tingelstad, Ole E. Regaard, B. M. Benson, Christen Hanson, Mrs. S. Skadeland.

For 2die og 4de Aargang. Mrs. Throno Simle, Thos. Wilson.

For 4de og 5te Aargang. A. E. Erstad, Rev. S. P. Solstad, John Pinn.

For 1, 2, 3 og 4de Aargang. C. F. Ringlie.

Bidrag til Pacific Lutheran University.

Ved Past. O. T. Ber, fra Ole Tustedal, Shell Rock Mgh.....	\$2 00
Ved Prof. Meyer Brandvig, fra Friedrich Schch (Tyfser) Eldorado, Ia.....	10 00
Fra Past. B. Korens Kald: Lars Sjo. 50; Feder Knutsen Sætre \$5; Hans Tuste \$2; Bertha Andersen Kloster \$5; Ingeborg Egeland \$1; A. Sæbo \$2; En Ubenævnt \$5; A. Kloster \$5; Mrs. O. Hendrikson \$2; lig.....	27 50
Fra Past. E. P. Jensen's Kald: Richland Mgh. (Collec) \$3 65; Ringsaker Mgh. (Collec) \$6 95; lig..	10 60
Rev Jno Halvorsen, 2 Billeder.....	1 00
L. O. Thorpe, Wilmar, Minn. Til "Heralds Husholding".....	3 00
Albert Ellison, Clinton, Mont.....	1 00
Past. H. J. Strand.....	2 00
Josfe A. Gøtby, Ridgway, Ia.....	1 00
John J. Hougeberg, Flandreau, S. Dak.....	1 00
Mrs. Marie Sivestind, Story City, Ia.....	1 00
O N Heston og Nils Heston, Past. Tingelstad Kald, hver \$5 lig.....	10 00
J. Hegg, Decorah, Ia.....	50
J. S. Ramberg, Jola, Wis. 1 Billede.....	50
Ved L. E. Sætra, Portland N. D. fra Past Bale fra Sheyenne Mgh. \$20; fra Kristiania Mgh. \$20 55; fra Nordre Sheyenne Mgh. 22 65; fra Boel Mgh. 25 00; fra Ole G. Melby of Brulat Mgh \$1; lig....	89 20
Fra Halsdan Fosb.....	1 00
Fra John Warley.....	1 00
Fra L. R. Skov, St. Paul, Minn.....	1 00
Ved Past. N. A. Quammen, fra Valley Grove Mgh: Carl Stenbakkén, Mads Haugen, Ole Bekken, Carl J. Engesæter, Mons Espeland, hver \$1; Thor Stenbakkén 50c; A. F. Heggén, Fox Lake Mgh. \$1; Mrs. N. A. Quammen, Christiania Mgh. \$3 50; lig....	10 00
Fredrik Aas, Stevenslow, Wis.....	5 00
P. J. Kotium, Sacred Heart, Minn.....	1 00
L. T. Sørborg, Watson Minn.....	1 00
Rev. D. E. Solseth, Watson Minn.....	1 00
Rev. A. D. Dolven, T. Johnsen E. Lundberg, hver \$1; Edward, Telmar & Dora Johnsen, hver 50c lig	4 50
Ved Kasserer C. D. Røstad, fra Past. M. Borge's Kald \$12; fra Past D. N. Ramberg's Kald 3 00; fra Past. E. Hoves Kald (Offer) 26 35; fra Past. N. B. Kaviers Kald 3.00; fra Past Mr. Magelsen Kald 1 00	
Fra Past. W. T. Hilmen's Kald 1 00; fra Past. M. N. Blesens Kald \$2; fra Past. P. S. Rognlæs Kald \$2	
Fra Past. A. Larsen pers. \$1, fra Past. E. W. Jacobsens Kald 3 00; fra Past. B. & P. Korens Kald 2 00, fra Past. A. K. Sagens Kald 1 00, fra Past. N. Bjørge's Kald 2 00, fra Past. E. P. Jensen's Kald 3 00, fra Past. M. Sværens Kald 2 00, fra Past. K. Se huse's Kald ved J. M. Wesley 7.75, fra John A. Buslee, Chicago 1 00, Til sammen.....	78 10
Total	\$263 90
Parkland, Wash. 24 Mars 1894. T. Larsen, Kasserer,	

